

[Ole M. Nielsen]

fordringer, der møder os, Europa og verden den 1. januar.

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne sige tak for denne forespørgselsdebat. Jeg synes, at de mange indlæg og udenrigsministerens svar viser, at der er bred enighed på væsentlige områder i dansk udenrigspolitik.

Et af hjørnerne i forespørgslen har været udvidet samarbejde med den tredje verden, og jeg synes også, at det er blevet behandlet grundigt, men måske ikke helt efter fortjeneste. Den 24. november skal vi diskutere Afrikas situation, og der er ingen tvivl om, at vi også dér vil komme ind på hele ulandsproblematikken mere generelt. Jeg har imidlertid bedt om at få ordet her til denne forespørgselsdebat ud fra nogle erfaringer, jeg har med IPU-konferencerne i de senere år.

Ulandene rejser igen og igen ønsket om at få lettet gældsbyrden, der jo er så voldsom, at den simpelt hen ikke er til at se sig ud af. Vi har i Udenrigsudvalget og i Finansudvalget i de sidste par år set enkelte tilfælde af det, der hedder betalingsbalancetilskud, hvad der jo må være et kontant udtryk for, at man også i den danske regering har forståelse for disse problemer. Vi mangler imidlertid en drøftelse formentlig først og fremmest i Udenrigsudvalget om, efter hvilke kriterier betalingsbalancetilskud skal gives. Jeg vil godt opfordre udenrigsministeren til at indlede en dialog med Udenrigsudvalget om kriterierne for sådanne tilskud.

Et andet krav, som ulandene igen og igen rejser, er – og det har også været fremhævet her i debatten – adgangen til det rige europæiske marked. Ulandspolitik i form af tilskud og projekter er naturligvis godt, men muligheden for at oparbejde egen produktion med adgang til afsætning i Europa er jo langt at foretrække. Også her mener jeg at det bør være et kriterium, som må indgå i den danske ulandsbi-stand.

Endelig er der en tredje ting, som jeg har tænkt på gennem længere tid. Det drejer sig om det kriterium, vi har opstillet for ulandsbi-stand, der hedder respekt for menneskerettigheder. Det er klart, at ingen kan føle sympati, når krænkelser af menneskerettigheder finder sted. På den anden side er der jo forskellige typer af bistandsprojekter. Der er de bistands-

projekter, hvor regeringerne i de pågældende lande retter henvendelse til Danmark og beder om at få bygget en bro, beder om at få nogle fabrikker, eller hvad det nu kan være, en tandlægehøjskole sågar. Og så er der de projekter, hvor man går ud og arbejder for gadens børn, for kvinder, der er blevet forladt, kvinder, der ikke har mulighed for at forsørge sig på anden måde end ved prostitution, osv.

Når reaktionen på krænkelser af menneskerettighederne så er, at vi trækker os ud af de pågældende lande, så betyder det for så vidt angår de sidste projekter, at nogle af de grupper, der bliver ramt af krænkelserne af menneskerettighederne, bliver ramt dobbelt ved, at vi forlader det pågældende land.

Jeg har ingen løsning på det her. Jeg vil blot nævne det som et problem, jeg ser, og som jeg også vil opfordre udenrigsministeren til at tage op i forbindelse med drøftelser i Udenrigsudvalget.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige tak til Kristeligt Folkeparti, fordi de har ønsket, at vi diskuterer katastrofehjælpen og resten af ulandsbevillingen. Jeg tror, det er meget vigtigt. Vi ser et stigende træk på katastrofehjælpen, og vi ser også et stigende behov, og derfor er det absolut et krav, som Socialdemokratiet er meget indstillet på at gå med i, og jeg hilser det meget velkomment.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil gerne takke for en meget konstruktiv debat og en velvillig modtagelse af den besvarelse, jeg gav på forespørgslen.

Jeg har spekuleret på undervejs, hvad vi kunne lære af sådan en forespørgsel som i dag med henblik på måske en mere praktisk behandling af de her spørgsmål, for et problem, vi står over for – det har vel vist sig i dagens løb, måske især i det sidste indlæg – er afgrænsningen. Det bliver meget svært ikke at nå ud i utrolig fjerne hjørner af det, der sådan set var hovedemnet, og dermed nå ud i debatter, vi måske plejer mere specielt at tage fat på til anden tid.

Det har ført mig frem til den tanke, om netop debatten i dag, der jo er en demonstration af, hvor utrolig vigtige udenrigspolitiske spørgsmål i den allerbredeste sammenhæng er blevet i vores daglige arbejde, ikke burde føre til overvejelser om f.eks. ændringer i åbnings-